

РОЗВИТОК СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ В СТИНАХ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Т.М. Бойчук, О.І. Годованець

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна

Ключові слова: дитяча стоматологія, кафедра стоматології дитячого віку, Буковинський державний медичний університет.

Резюме. У статті описано становлення кафедри стоматології дитячого віку як самостійного структурного підрозділу Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет».

Буковинський медичний вісник. Т.24, № 2 (94). С. 196-200.

DOI:

10.24061/2413-0737.

XXIV.2.94.2020.63

E-mail: godovanec.oksana@bsmu.edu.ua

Ключевые слова: детская стоматология, кафедра стоматологии детского возраста, Буковинский государственный медицинский университет.

РАЗВИТИЕ СТОМАТОЛОГИИ ДЕТСКОГО ВОЗРАСТА В СТЕНАХ БУКОВИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Т.Н. Бойчук, О.И. Годованец

Резюме. В статье описано становление кафедры стоматологии детского возраста в качестве самостоятельного структурного подразделения Высшего государственного учебного заведения Украины «Буковинский государственный медицинский университет».

Буковинский медицинский вестник. Т.24, № 2 (94). С.196-200.

Key words: pediatric dentistry, Department of Pediatric Dentistry, Bukovinian State Medical University.

DEVELOPMENT OF PEDIATRIC DENTISTRY IN BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

T.M. Boychuk, O.I. Hodovanets

Resume. The article describes the establishment of the Department of Pediatric Dentistry as an independent structural unit of the Higher State Educational Institution of Ukraine "Bukovinian State Medical University".

Bukovinian Medical Herald. V.24, № 2 (94). P. 196-200.

У 2006 році на базі Буковинського державного медичного університету розпочато підготовку студентів за напрямком «Стоматологія», а 26 серпня 2008 року наказом по університету № 03-О створено стоматологічний факультет. Це стало імпульсом для розвитку різних напрямків стоматології, у тому числі стоматології дитячого віку.

У вересні 2008 року у ВНЗі організовано кафедру хірургічної та дитячої стоматології, яку очолила досвідчений та відомий на Буковині лікар-стоматолог-хірург, кандидат медичних наук, доцент Кузняк Н.Б. Складним та насиченим був період становлення кафедри як структурного підрозділу. У різні роки до процесу формування напрямку стоматології дитячого віку долучені професор Казакова Р.В., асистенти Калинчук А.І., Іваніцька О.В., Дячук І.І., Ташук О.В., Будаєв Ю.В., Ваколюк О.Б., Костенюк С.В.

З метою організації педагогічної та лікувальної роботи створено бази кафедри в навчальних та лікувальних закладах

діабет, та шляхи його корекції» (2017); шість магістерських робіт: Бурик А.Ю. «Ефективність антиоксидантної терапії в комплексному лікуванні хронічного катарального гінгівіту в дітей» (2013); Урсу М.В. «Вроджена патологія щелепно-лицевої ділянки: статистика, клініка, шляхи реабілітації» (2013); Гаврилук З.М. «Стан тканин пародонта та твердих тканин зуба в дітей із тиреопатологією» (2014); Навольський Н.М. «Характеристика особливостей зубних дуг залежно від типів обличчя у дітей» (2014); Мороз А.В. «Клініко-імунологічні аспекти стоматологічних захворювань у дітей із цукровим діабетом I типу» (2015); Попеску Д.Г. «Ефективність застосування пробіотиків у комплексному лікуванні хронічного катарального гінгівіту в дітей» (2017), близько 200 друкованих праць, у тому числі вісім патентів України на корисну модель, одна методична рекомендація, чотири інформаційні листи про нововведення в охороні здоров'я України.

Шляхом реорганізації кафедри хірургічної та дитячої

Рис. 1. Колектив кафедри хірургічної та дитячої стоматології (2013 рік)

міста. Так, почали функціонувати стоматологічні кабінети в Чернівецькій ЗОШ № 22, спеціалізованій школі-інтернат «Багатопрофільний ліцей для обдарованих дітей», ОКУ «Обласна дитяча клінічна лікарня». Більшість з них успішно працює і донині, забезпечуючи маленьких буковинців якісною стоматологічною допомогою.

За роки існування кафедри хірургічної та дитячої стоматології (2008-2017) багато зусиль покладено для формування та розвитку наукових інтересів у напрямку дитячої стоматології. У доробку кафедри одна докторська дисертація: Годованець О.І. «Оптимізація принципів діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей із супутньою патологією щитоподібної залози» (2016); дві кандидатські дисертації: Годованець О.І. «Особливості клінічного перебігу та лікування хронічного катарального гінгівіту в дітей, що проживають на територіях, забруднених нітратами (експериментально-клінічне дослідження)» (2008), Котельбан А.В. «Клініко-імунологічна характеристика хронічного катарального гінгівіту в дітей, хворих на цукровий

стоматології (наказ № 01/О від 23.06.2017) 01.09.2017 року створено новий структурний підрозділ університету – кафедру стоматології дитячого віку, завідувачем якої обрано доктора медичних наук, доцента Годованець О.І. У складі новоствореної кафедри були: к.мед.н., асистенти Митченко М.П. та Пастернак І.І., асистенти Вітковський О.О., Гончаренко В.А., Дроник І.І., Кіцак Т.С., Котельбан А.В., Мандзюк Т.Б., Шостенко А.А., Павлов Ю.О., аспіранти Гринкевич Л.Г. та Романюк Д.Г.

Кафедра стоматології дитячого віку є структурним підрозділом стоматологічного факультету та здійснює підготовку спеціалістів, магістрів та докторів філософії за спеціальністю «Стоматологія», а також підготовку лікарів-інтернів за спеціальністю «Стоматологія» та лікарів-стоматологів за спеціальністю «Дитяча стоматологія» на післядипломному етапі.

На кафедрі викладаються такі навчальні дисципліни, як «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» (II курс), «Профілактика стоматологічних захворювань» (III курс), «Ортодонтія» (III-V курси), «Дитяча терапевтична стоматологія» (III-V курси).

Сторінки історії

логія» (IV-V курси), «Дитяча хірургічна стоматологія» (IV-V курси). Щорічно на кафедрі навчається понад 500 студентів та лікарів-інтернів. Починаючи з 2018 року серед них є й іноземні студенти англійської форми навчання.

Багатовекторність освітнього процесу дає поштовх до розвитку в різних його напрямках. Оновлюється контент навчально-методичної бази з усіх стоматологічних дисциплін дитячого профілю, що висвітлюється в друкованих працях, лекційних курсах та на сервері дистанційного навчання Moodle. Кафедрою видано 12 навчальних і навчально-методичних посібників. Співробітники кафедри залучені до процесу підготовки та оцінки якості рівня надання вищої освіти при МОЗ України.

Однак для проведення на належному рівні навчальної

філактичного спрямування, ортодонтичний та хірургічний кабінети. База оснащена рентгенологічною діагностикою та сучасною системою стерилізації. Створено комфортні умови для присмного перебування дітей та їхніх батьків. Навчальний блок представлений фантомними класами, навчальними кімнатами та конференц-залом.

Важливим кроком у розвитку навчальних технологій було створення на кафедрі нового сучасного стоматологічного фантомного класу, оснащеного високоякісними комплектуючими відомих світових фірм. Він дозволяє відпрацьовувати маніпуляції з дитячої терапевтичної стоматології, а також практикувати навички з ортодонтії. Опанування стоматологічних маніпуляцій за допомогою фантомів суттєво поліпшує практичну підготовку студентів, виводять її на якісно інший рівень, оскільки дає можливість студентам

Рис. 2. Навчально-лікувальна база кафедри стоматології дитячого віку за адресою вул. Руська, 87 (2019 рік)

та лікувальної роботи, за різними напрямками дитячої стоматології функціонування, лише окремих стоматологічних кабінетів було недостатньо. Тому створена нова навчально-лікувальна база, яка б змогла забезпечити різнопрофільність у наданні стоматологічної допомоги дітям та можливість її використання в навчальному процесі.

Ректором університету професором Бойчуком Т.М. 11 квітня 2019 року урочисто відкрито Центр симуляційної медицини та інноваційних технологій БДМУ, а також нову базу кафедри стоматології дитячого віку за адресою вул. Руська, 87. Представники крайової влади відзначили її матеріально-технічне забезпечення, яке надасть можливість суттєво поліпшити стоматологічну допомогу дітям Буковини. Зокрема, організовано дві клінічні зали терапевтичного профілю, одна з яких про-

робити варіативні кроки, застосовувати метод «спроб і помилок», досягаючи таким чином вищого рівня клінічної компетентності.

Співробітники кафедри надають висококваліфіковану лікувально-діагностичну допомогу дитячому контингенту міста та області, у тому числі ортодонтичну та хірургічну. На базі «Обласної дитячої клінічної лікарні» проводиться консультативно-лікувальна робота з дітьми стаціонарних та поліклінічного відділень. Тісна співпраця з педіатрами дала можливість розробити та впровадити в практичну охорону здоров'я нові методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей – карієсу та гінгівіту, які проходять на тлі супутньої соматичної патології, зокрема цукрового діабету, патології щитоподібної залози, уражень шлунково-кишкового тракту [1-3].

Рис. 3. Стоматологічний фантомний клас на кафедрі стоматології дитячого віку

На базі «Багатопрофільного ліцею для обдарованих дітей» постійно здійснюються профілактичні огляди учнів, які навчаються в школі-інтернат, планова санація та надання терапевтичної стоматологічної допомоги.

«Майбутнє за медициною профілактичною», - так сказав понад сто років тому відомий лікар М.І. Пирогов. Хоча ця істина не є новою, але актуальність її з кожним роком зростає, тому одним із основних напрямків діяльності кафедри стоматології дитячого віку є профілактика. Щороку студенти-третьокурсники, разом із викладачами проводять уроки здоров'я для дітей різних вікових груп. Лише за останні три роки проведено понад 30 таких заходів у різних навчальних закладах: садочках, школах, ліцеях, коледжах, інтернатах не лише міста Чернівці, а й Чернівецької області. Студенти з великою відповідальністю навчають дітей правилам гігієни ротової порожнини, розповідають про корисні і шкідливі для зубів продукти харчування, роздають заохочувальні подарунки та пізнавальні пам'ятки [4].

До санітарно-просвітницької роботи залучаються і студенти-іноземці, які проводять уроки здоров'я для учнів старших класів англійською мовою, що, як відзначають вчителі шкіл, має подвійний навчально-пізнавальний ефект. Самі ж старшокласники виявляють неабиякий інтерес не лише до стоматологічної тематики, але й до національних та освітніх питань, що, безумовно, розширює кругозір та об'єднує молодь.

Продовжує розвиватися науковий напрямок кафедри, спрямований на вивчення коморбідності стоматологічної та соматичної патології в дітей: дисертаційні роботи асистентів Кіцак Т.С. «Клініко-імунологічні особливості перебігу та лікування хронічного катарального гінгівіту в дітей на тлі дифузного нетоксичного зоба» та Вітковського О.О. «Клініко-лабораторна характеристика гострого одонтогенного періоститу в дітей на тлі патології щитоподібної залози та його комплексне лікування». У науковому доробку захищені кандидатські дисертації асистентів Рожко В.І. «Обґрунтування профілактики множинного карієсу зубів у дітей з патологією органів шлунково-кишкового тракту» (2020) та Мандзюк Т.Б. «Особливості клінічного перебігу та профілактики карієсу зубів у дітей з урахуванням соціально-гігієнічних факторів» (2020).

Розпочато епідеміологічні дослідження щодо встановлення поширеності та інтенсивності ураження основними

стоматологічними захворюваннями різних вікових груп дітей на Буковині та за її межами, що має на меті розробку регіонально адаптованих програм профілактики та їх імплементацію в практичну охорону здоров'я. Підтвердженням цього є заплановані кандидатські дисертації Романюк Д.Г. «Обґрунтування методів антенатальної профілактики карієсу зубів у дітей з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму вагітної жінки» та Гринкевич Л.Г. «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини».

Велика увага колективу кафедри приділяється роботі студентського наукового гуртка, який активно функціонує, і на сьогоднішній день має чотири напрямки діяльності: терапевтичний, хірургічний, ортодонтичний та профілактичний. Студенти-гуртківці виступають із доповідями на всеукраїнських, міжнародних та закордонних конференціях, стають членами міжнародних студентських асоціацій. Пишаємося нашими найактивнішими студентами: Юрчук М., Цяпка Х., Батіг І., Ненько Д., Попов В., Марусей І., Бущик Р. [5,6].

Розширюється та посилюється кадровий потенціал кафедри. На сьогоднішній день колектив налічує 18 науково-педагогічних працівників: д.мед.н., професор Годованець О.І.; к.мед.н., доценти Котельбан А.В., Митченко М.П.; к.мед.н., асистенти Шостенко А.А., Мандзюк Т.Б., Рожко В.І.; асистенти Кіцак Т.С., Вітковський О.О., Навольський Н.М., Гончаренко В.А., Гринкевич Л.Г., Романюк Д.Г., Павлов Ю.О., Муринок Т.І., Марчук І.С., Хомишин О.Т., старші лаборанти Гальчук К.Л., Батіг І.В.

Викладачі кафедри постійно удосконалюють свою лікарську майстерність, опановують нові напрямки стоматології, беруть участь у всеукраїнських та міжнародних конференціях, конгресах, з'їздах, лекціях, тренінгах та стажуваннях. Одержані знання реалізують у навчальному процесі у вигляді майстер-класів для студентів, інтернів та лікарів-стоматологів. На постійній основі вже функціонують три практичні курси: «Фотодіагностика в стоматології» (Романюк Д.Г.), «Ендодонтія – прості рішення» (Рожко В.І.), «Відновлення анатомії і функції зубів у дітей за допомогою ортопедичних конструкцій» (Марчук І.С.).

Завдяки розумінню та підтримці керівництва ВНЗу на кафедрі вдається реалізувати чимало цікавих ідей як для за-

Сторінки історії

Рис. 4. Наукова та санітарно-просвітницька робота студенського наукового гуртка кафедри

безпечення якісної сучасної стоматологічної допомоги дітям, так і для підготовки компетентних та мотивованих майбутніх лікарів-стоматологів, будемо сподіватися, ДИТЯЧИХ!

Список літератури

1. Годованець ОІ, Рожко ММ. Лікування карієсу зубів у дітей із дифузним нетоксичним зобом: методичні рекомендації. Київ; 2015. 21 с.

2. Годованець ОІ, Рожко ММ. Лікування хронічного катарального гінгівіту в дітей із дифузним нетоксичним зобом: інформаційний лист. Київ; 2015. 5 с.

3. Годованець ОІ, Котельбан АВ. Лікування хронічного катарального гінгівіту в дітей на тлі цукрового діабету: інформаційний лист. Київ; 2018. 4 с.

4. Кузняк НБ, Годованець ОІ. Перші кроки на шляху відновлення профілактичної стоматології в Україні. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2014;13(2):120-3.

5. Юрчук МО. Дентофобія та психологічні аспекти поведінки дітей на стоматологічному прийомі. «BIMCO JOURNAL» Abstract book of the congress BIMCO. 2018;2018:380.

6. Попов ВЮ. Використання симуляційних технологій у підвищенні професійної компетенції лікаря-стоматолога. «BIMCO JOURNAL» Abstract book of the congress BIMCO. 2020;2020:411.

References

1. Hodovanets' OI, Rozhko MM. Likuvannya kariiesu zubiv u ditei iz

dyfuznym netoksychnym zobom: metodychni rekomendatsii [Treatment of dental caries in children with diffuse non-toxic goiter: guidelines]. Kiev; 2015. 21 p. (in Ukrainian).

2. Hodovanets' OI, Rozhko MM. Likuvannya khronichnoho kataral'noho hinhivitu v ditei iz dyfuznym netoksychnym zobom: informatsiinyi lyst [Treatment of chronic catarrhal gingivitis in children with diffuse nontoxic goiter: information letter]. Kiev; 2015. 5 p. (in Ukrainian).

3. Hodovanets' OI, Kotel'ban AV. Likuvannya khronichnoho kataral'noho hinhivitu v ditei na tli tsukrovoho diabetu: informatsiinyi lyst [Treatment of chronic catarrhal gingivitis in children with diabetes mellitus: information letter]. Kiev; 2018. 4 p. (in Ukrainian).

4. Kuzniak NB, Hodovanets' OI. Pershi kroky na shliakhu vidnovlennia profilaktychnoi stomatologii v Ukraini [The first steps towards the restoration of preventive dentistry in Ukraine]. Klinichna anatomiia ta operatyvna khirurgiia. 2014;13(2):120-3. (in Ukrainian).

5. Yurchuk MO. Dentofobia ta psykholohichni aspekty povedinky ditei na stomatolohichnomu pryomi [Dentophobia and psychological aspects of children's behavior at the dentist's office]. «BIMCO JOURNAL» Abstract book of the congress BIMCO. 2018;2018:380. (in Ukrainian).

6. Popov VIu. Vykorystannia symuliatsiinykh tekhnolohii u pidvyschenni profesiinoi kompetensii likaria stomatoloha [The use of simulation technologies in improving the professional competence of the dentist]. «BIMCO JOURNAL» Abstract book of the congress BIMCO. 2020;2020:411. (in Ukrainian).

Відомості про авторів

Бойчук Т.М. – д.мед.н., професор, ректор ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна.

Годованець О.І. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри стоматології дитячого віку ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна.

Сведения об авторах

Бойчук Т.Н. – д.мед.н., профессор, ректор ВГУЗ Украины «Буковинский государственный медицинский университет», г. Черновцы, Украина.

Годованец О.И. – д.мед.н., профессор, заведующая кафедрой стоматологии детского возраста ВГУЗ Украины «Буковинский государственный медицинский университет», г. Черновцы, Украина.

Information about the authors

Boyчук Т.М. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Rector of Higher Educational Institution of Ukraine «Bukovinian State Medical University», Chernivtsi, Ukraine.

Hodovanets O.I. – Doctor of Medicine, Professor, Head of the Department of Pediatric Dentistry, Higher Educational Institution of Ukraine «Bukovinian State Medical University», Chernivtsi, Ukraine.

Надійшла до редакції 20.04.2020

Рецензент — проф. Мойсей А.А.

© Т.М. Бойчук, О.І. Годованець, 2020